

Nagymonológ

Aztán lehívtak a Néptanácshoz, hogy mondja el szépen az elvtárs, mikor adott túl a biciklijén, és mennyiért tette, me' hogy azt nem szabadott volna, me' ugye, az is, ugye, államosítva volt, és hát ugye, közvagyon. Mondja csak el szépen, sorjában, hogyan is adott túl az értékes, kis közösségünk számára különösen értékes járművön, és azt is mesélje el, szépen, sorjában, hogy miért épp egy szomszéd falusi kuláknak adta, és hogy mi a véleménye arról, hogy ezután kitől fogják majd kölcsönvenni az elvtársak, amikor a községünkhöz tartozó falvakba szeretnének meggyőző útra menni. Ezt mondja meg nekünk az elvtárs, és ne félrebeszéljen meg handabandázzon, me' úgylis tudjuk mi, hogy honnan fű a dörgés. Tudjuk mi, hogy ez állam elleni szervezkedés, hogy ez egyszerűen, hogy is mondjuk, hogy érthető legyen, szabotázs. Megszabotálta kis közösségünk lelkes munkáját, megsabotálta a kollektívbe való belépést, megsabotálta a meggyőzést. És lehet, hogy melege van az elvtársnak abban a vastag bundában meg kucsmában a forró kályha mellett, de csak izzadjon, csak legyen melege, mert nekünk is melegünk lett hirtelen, amikor fény derült alantás tettere. Me' mit gondol, hogy mit szólnak majd a fentiek? Azt gondolja talán, hogy helyeselni fogják? Nagyszerű, Antalka elvtárs, egyszerűen nagyszerű, hogy alá teccett ázni a komonizmust, hogy szabotálni teccett minket, nagyszerű, hogy túl teccett adni a közössébe számító, a közvagyonnak számító biciklijén, és el teccett azt adni egy szomszéd falusi kuláknak. Csak így tovább elvtárs, me' így építjük a szocializmust, így haladunk helyesen a rögzös úton, így lesz belőlünk valaki, ha megsabotálunk. És azt is tudjuk mi, Akácos elvtárs és Bruma elvtárs, hogy nem csak pártunk ellen, hanem ellenünk is irányult ez az egész. És azt is tudjuk, hogy amikor meg teccett kapni ezt az idézést, mit tetszett mondani. Hogy káromkodni teccett, hogy olyan „öröm” kerítette hatalmába, hogy azon nyomban le teccett tenni a vést és a kalapácsot, a kislánya által vitt elemózsiát elfogyasztatlanul vissza teccett pakolni a táskába, és déli egy órakor, a munkanap kellős közepén – eléggé elítélhető módon – haza teccett menni. Illetve nem is haza, hanem – nem egy igazi elvtársához való viselkedést tanúsítva – be teccettünk ülni a bodegába, a korcsomába, és ott egész estig teccettünk inni, és csúnya dolgokat teccettünk kiabálni, meg irredenta nótákat teccettünk énekelni. És azt is tudjuk, hogy a szomszédját, aki dákö-magyarnak nevezte magát, molesztálni teccett, és eléggé nem elvtársias módon pofozkodni is teccett vele. Mindent tudunk, elvtársam, mindent, de mindent. És jó lesz, ha bevallja azt is, hogy tulajdonképpen kivel szervezkedett, ki volt az, aki felbízta az elvtársat erre a borzalmas cselekedetre, és hogy kik vannak e mögött a valaki mögött, kik azok, akik a faluban kis közösségünk, lelkes és odaadó munkát végző elvtársaink ellen, és ellenünk is, úgymint Akácos elvtárs meg Bruma elvtárs ellen is uszítanak. Az volna a jó, ha elmondana mindent, mert mi úgylis tudjuk, csak az elvtárs becsületességére, tisztességességére, gerinccességére vagyunk kíváncsiak, az elvtárs szájából szeretnők hallani az igazságot. És arra is gondoljon az elvtárs, hogy családja van, apró gyermekei vannak. Gondoljon a jövőjükre, gondoljon arra, hogy jó dolog lesz-e nekik egy áruló gyerekeinek lenni, jó lehet-e nekik ezzel a bélyeggel indulni a komonizmus útján. És arra is gondoljon, hogy bármikor bármi megtörténhet, és mi jó előre figyelmeztettük, mi megmondtuk, mi felhívtuk a figyelmét, úgylis magával voltunk, mi szolidárisak voltunk magával, és ezt várjuk el mi is cserébe, csupán ezt, hogy szolidáris legyen, s elmondjon mindent, mindent. Ha elmondja, mit tett a biciklivel, lehet, hogy megússza kevéssel, de ha nem mondja el, még ki tudja, mi meg nem történhet. Beismeri, bevallja, és kész. Me' mi rendez emberek vagyunk magával. Mi az elvtárs érdekében beszélünk. Azért vagyunk, hogy megértse végre, hogy mi a saját érdeke, s azt is, hogy nem szórakozásból ül itt magával szemben sem Akácos elvtárs, sem Bruma elvtárs immár tíz órája ebben a rettenetes forróságban. Me' nekünk is van türelmi határunk, nekünk is van türelmi zónánk, amit nem illik megsérteni, aminek a határait illik tiszteletben tartani. És csak így, barátilag mondjuk, mint ember az emberhez, férfi a férfihoz, hogy a türelmünkből kifogyhatunk egyszer, és akkor az beláthatatlan következményekkel járhat. Nem fenyegetésként mondjuk, csak figyelmeztetünk, csak óva intünk, csak az elvtárs érdekében beszélünk. És ha nem működik velünk együtt, akkor a következményeket nem fogja megköszönni az elvtárs, nem fogja az ablakba kitenni az elvtárs, nem fogja elfelejteni az elvtárs, nem fog táncra perdülni örömeiben az elvtárs, míg él, addig fogja emlegetni, s még a gyerekei is, és a gyerekei gyerekei is, és azoknak a gyerekei is. Úgy bizony.